

מוצאי שבת
ירושלים: 17:54
תל אביב: 17:56
חיפה: 17:54

הדלקת נרות
ירושלים: 16:40
תל אביב: 16:58
חיפה: 16:49

הרב אלעזר וולף
רב מרכז י.נ.ר וחבר הועדה הרוחנית

פרשת יתרו

נ"ג בשבט תשפ"א

מעמד הר סיני כגילוי ומפגש

השבוע אנחנו עדים לאחד האירועים הגדולים בהיסטוריה, אולי הגדול והמשמעותי ביותר – מעמד הר סיני.

התורה בעצמה מפרטת לנו כמה וכמה מטרות ומשמעויות לאותו מעמד נשגב. ביניהם נתינת התורה, ביסוס האמונה – בתורה, בנבואה, במשה, "לְכַעֲבוֹר נְסוֹת אֲתָכֶם" ו"לְכַעֲבוֹר תִּהְיֶה יְרֵאתוֹ עַל פְּנֵיכֶם לְכַלְתִּי תַחֲטְאוּ, ועוד, כאשר באו בכמה מקומות במקרא.

אחד הדברים הבולטים למתבונן במהותו של המעמד הזה, למדתי מרבתי לקרוא בפרשתנו "אֲתָם רְאִיתָם כִּי מִן הַשָּׁמַיִם דִּבְרָתִי עִמָּכֶם", וכפי שהמשיל האבן עזרא "חשוב, שיהיה כדמות אדם ראשו בשמים, ורגליו על הר סיני".

גופו של המעמד. ההופעה האלוקית עצמה. העובדה שהקב"ה בכלל 'פונה' לבני האדם. יש לו 'עניין' אתנו, עם העולם, הוא רוצה מעימנו, למעננו.

אנחנו כיהודים, הפנמנו את החידוש הזה שהושתת בנפשותינו מאז אותו מעמד, כמימוש מה שהחל עם "כֹּהֵן רָאִיתִי אֶת עֲנִי עָמִי אֲשֶׁר בְּמִצְרָיִם" "כִּי יִדְעֵתִי אֶת מְכַאֲבֵיו". לא לחינם ציוותה התורה בפרשת דברים "הַשְׁמַר לָךְ וְשָׁמֹר נִפְשָׁךְ מֵאֵד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ וְפִן יִסּוּרֵי מִלִּכְבָּד פֶּל יָמִי תִיָּד וְהוֹדַעְתָּם לְבָנֶיךָ וְלִבְנֵי בְנֶיךָ: יוֹם אֲשֶׁר עָמַדְתָּ לִפְנֵי יְקֹנָן אֱלֹהֶיךָ בְּחָרֵב".

כלומר גם מבלי שנעסוק בתוכנו של עשרת הדברות, המעמד כשלעצמו, ההתייחסות שבין הקב"ה ובין האדם עומדת במרכז העניין של מעמד הר סיני. זוהי התגלות מברשת מהפכה לישראל. לעולם. ראיתי מי שקרא לה 'החידוש של חוויית המפגש שלנו עם אלוקים' המפגש, כיוון שהקב"ה מופיע בו למען האדם.

אני רוצה להתייחס קצת לאותו מפגש. חוויית המפגש הזו מתוארת בתורה מצד אחד כמעמד מאיים, נורא ואפילו ממית, "הַשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹקִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֹתָהּ וַיִּחִי", מתאר משה רבינו את ההופעה הזו, משמע שבטבע לא אמורים היו להישאר חיים. "דַּבֵּר אֹתָהּ עִמָּנוּ וְנִשְׁמָעָה וְאֵל יִדְבֹר עִמָּנוּ אֱלֹהִים פֶּן נָמוּת", מבקשים בני ישראל, הרי שנכוחתו והופעתו של הקב"ה מעצם טבעם אמורים לגרום לנו להתגמד, להתבטל. עד מוות.

גם הנביאים, בשנים הבאות, לא יכלו לעמוד על רגליהם מול ההופעה

האלוקית, כמתואר ביחזקאל "וַאֲרָאָה וְאָפַל עַל פְּנֵי".

יחד עם זה, ההופעה האלוקית מביאה איתה חיים, היא מופיעה בעולם 'למען' האדם. ההופעה הזו הרי נועדה לייצר חווייה של התייחסות כלשהי בין הקב"ה והאדם.

כיצד אם כן תתאפשר חווייה זו של הגילוי האלוקי, של 'התעניינותו' בעולם, אותו הדבר שקראנו לו 'המפגש' אם האדם איננו מסוגל לשרוד בקיום הקשר הזה.

"כִּי שָׂאֵל נָא לְיָמִים רַאשֵׁינִים אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמֶן הַיּוֹם אֲשֶׁר כָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָאָרֶץ וְלִמְקַצָּהּ הַשָּׁמַיִם וְעַד קִצָּה הַשָּׁמַיִם הִנֵּהיָהּ כְּדָבָר הַגָּדוֹל הַזֶּה אוֹ הַנִּשְׁמָע כְּמָהוּ" (דברים ד).

כלומר, החידוש הגדול הוא שהקב"ה בכבודו ובעצמו, זה שנכוחתו מפילה את האדם הוא זה שבירד האחרת, כביכול, מעמיד את האדם כדי שיוכל לעמוד מולו, "הַשְׁמַע עִם קוֹל אֱלֹקִים מְדַבֵּר מִתּוֹךְ הָאֵשׁ כְּאֲשֶׁר שָׁמַעְתָּ אֹתָהּ וַיִּחִי".

"וַתֵּבֵא בִי רוּחַ וַתַּעֲמֵדְנִי עַל רֶגְלִי וַיְדַבֵּר אֹתִי "מַסִּיִּים הַנְּבִיא יִחְזָקָאֵל. "כל החולים נתרפאו כל הסומין נתפקחו" אמרו חכמים על מעמד הר סיני, כלומר מי שנוסף רוח חיים באדם על מנת שיוכל להכיל את נוכחותו הוא הקב"ה בעצמו.

וכאן הבן שואל, מה רע לו יישאר האדם באפסיותו, שלא יוכל לעמוד, שהגילוי יתנהל מול אדם נטול כח, שמוט ומפוחד, למה כל כך חשוב לקב"ה להעמיד את האדם.

דומה כי התשובה נמצאת בגופם של דברים. על מנת לקיים מפגש מלא עם דמות שאתה מעוניין לקיים עימה יחס, אתה חייב לאפשר לה להיות מי שהיא, במלוא עוז אישיותה. לו היינו חצי מתים כי אז לא היה זה מפגש עם מי שאנחנו, עם מלוא אישיותנו.

"והלכת בדרכיו", נצטוונו. אני חושב, עם כל הזהירות, שנוכל ללמוד מהדרך בה הקב"ה הופיע לעינינו, על הדרך בה ראוי שנבחר לקיים את המפגשים שלנו עם מי שאנו מעוניינים לקיים עמו מגע. נלמד לקחת את האחריות לכך שהזולת יוכל לעמוד במלוא אישיותו, כפי מה שהוא, מולנו. לא נסכים שהעלינו שלנו, בוודאי זו הנסיבות, החלקית או המדומה, לגרום לזה שנגדנו לחוש אבוד או חסר יכולת עמידה מלאה, כמו שהוא, על עצמיותו, דעותיו, מאורו וערכיו – מולנו. כך לא יכון 'מפגש', אדרבה, אם נצטרך, נשתדל להגן עליו – מפנינו, מפני הדעה, הסמכות, הכלים, התבונה, הכח או כל מה שיש לנו עליו. רק כך נוכל לקיים מפגש אמיתי.

שבת שלום

מרכז י.נ.ר - המרכז המוביל והמקצועי ללימודי ייעוץ והנחייה | בית הדפוס 30, ירושלים • 02-6321600 MERKAZ@YNRCOLLEGE.ORG YNRCOLLEGE.ORG

073-3383800

רדיו קול המשפחה

2873*

בית הוראה לשאלות הלכתיות:

02-6321609

קו י.נ.ר בקהילה
ייעוץ אישי, זוגי ומשפחתי